

سحی علومو انسٹیتوت

طبیقات

ساحب حبیب اللہ (محسنی)

زبارہ: ڈاکٹر عبید اللہ جلالزی

Ketabton.com

د نرس او نرسنگ تعريف

د نرس تعريف:

عبارت له يو مسلکي کس څخه ده چې د ناروغ پاملرنې څانگه کې د ډاکټر لارښوونې تر سره کوي.

د نرسنگ تعريف:

ټول هغه اړين پروسيجرونه چې نرس يې تر سره کوي د نرسنگ په نوم ياديږي.

د درملو د تطبيق لاري

General

Local

Parantral

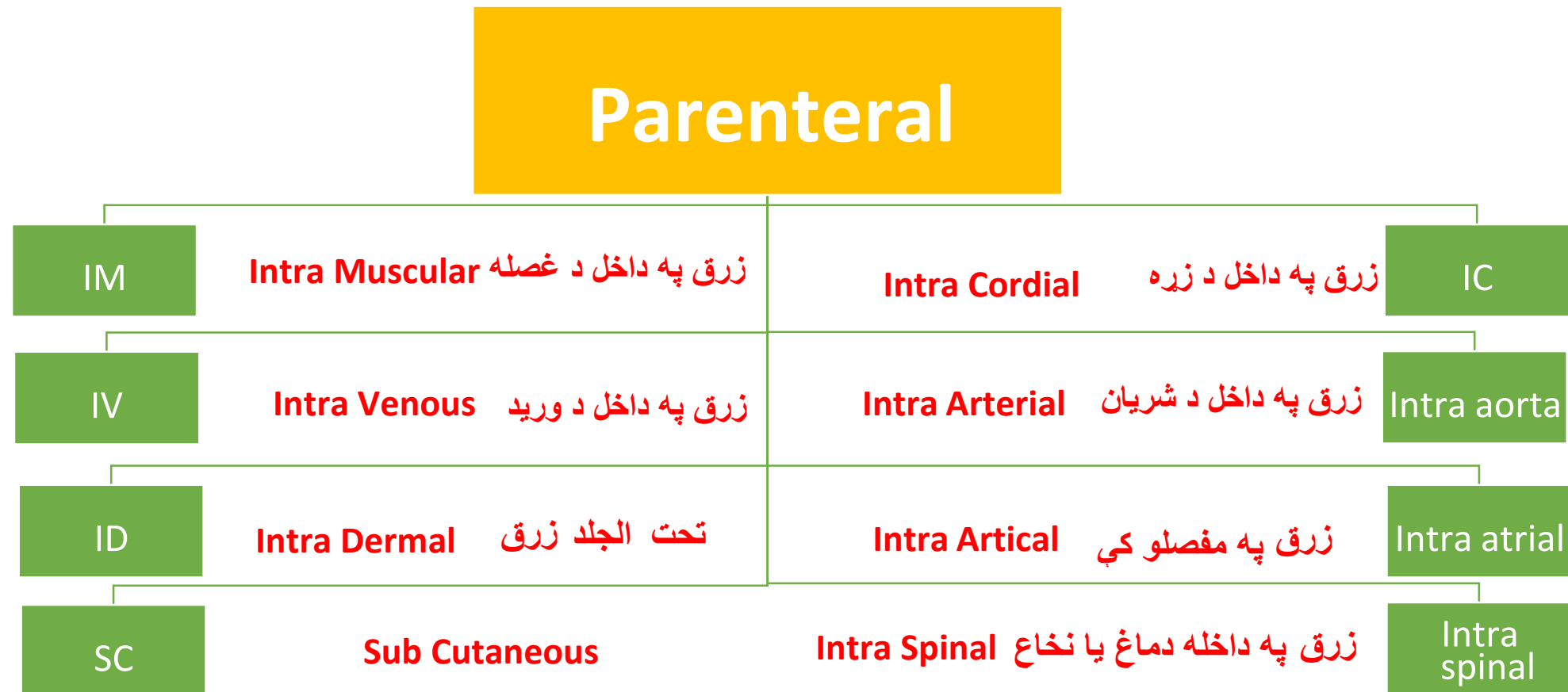
Entrel

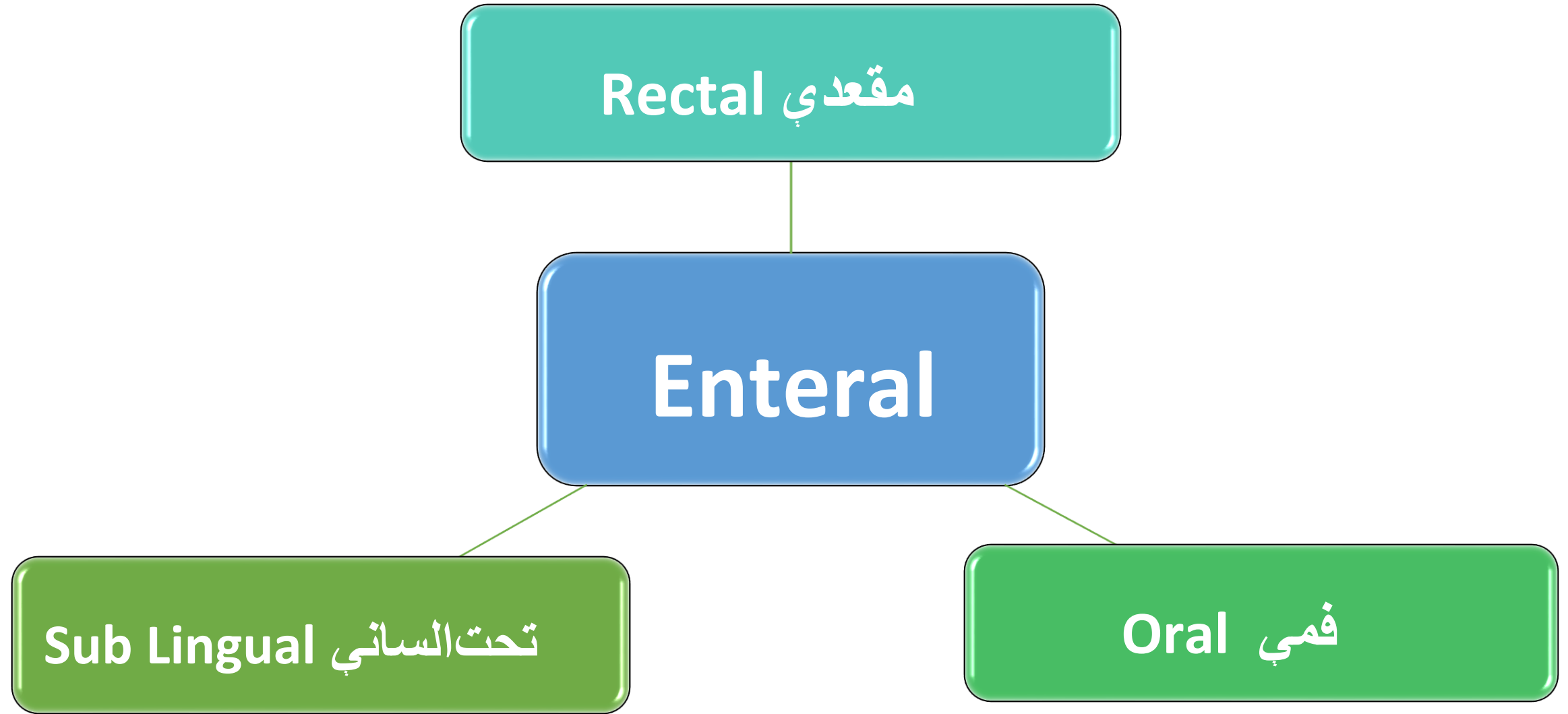
Other ways

Pom

Plaster

Drop

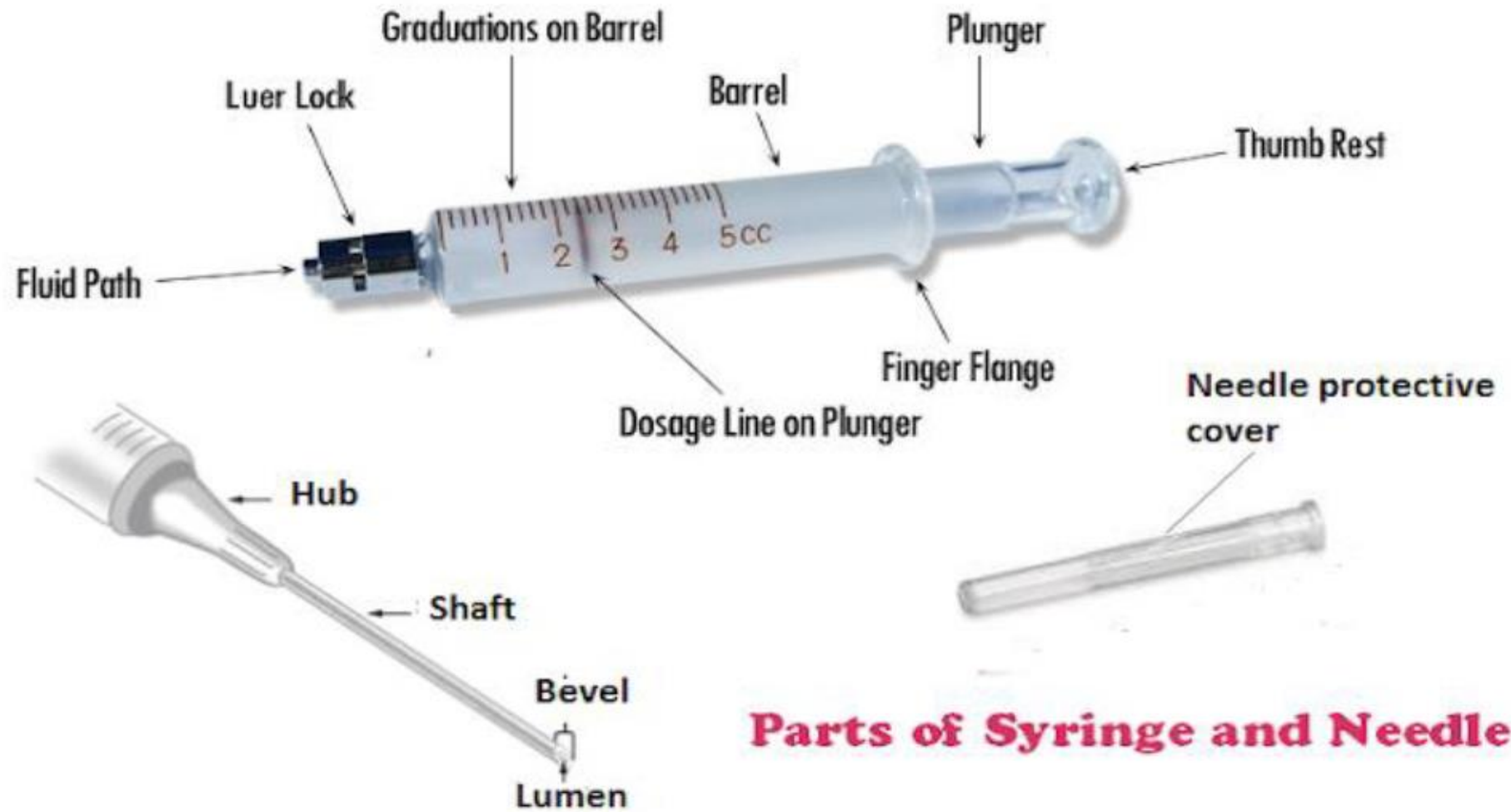

Parts of Siring

- .1 Plunger
- .2 Plunger plunge
- .3 Seal
- .4 Barrel
- .5 Tip (needle adapter)

Parts of Needle

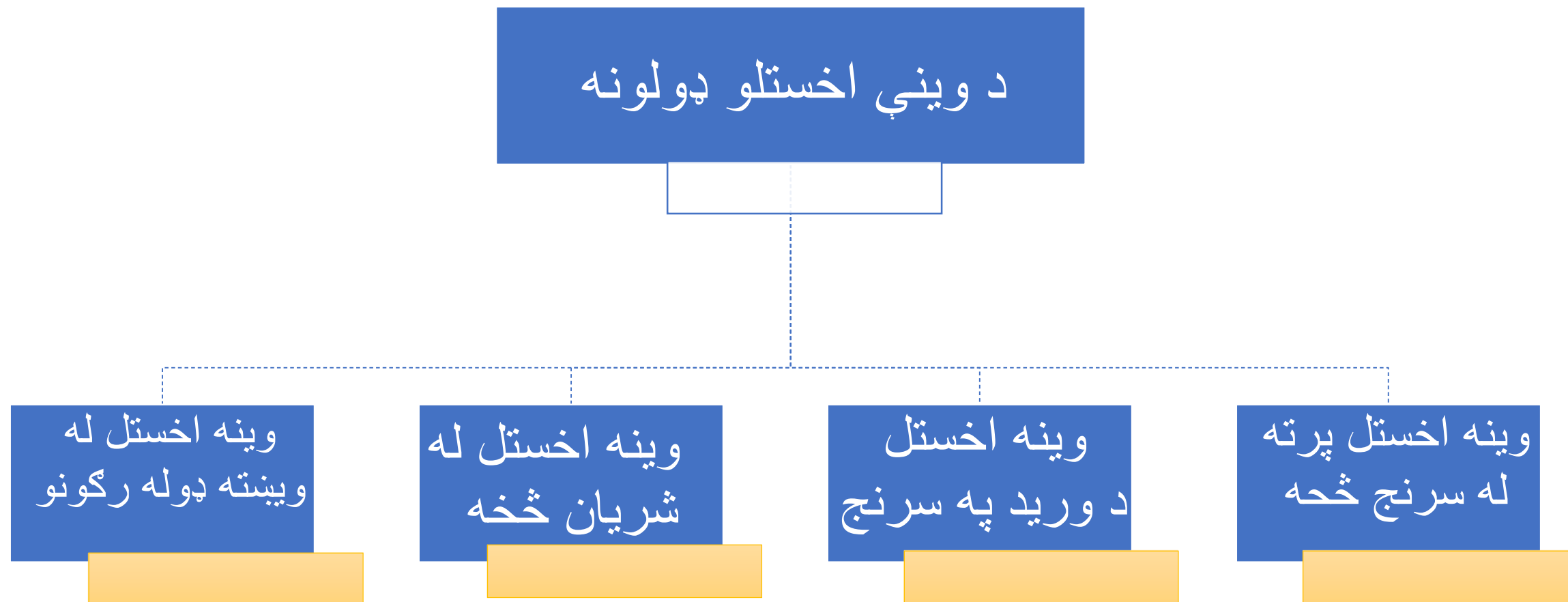
- .1 Protective cover
- .2 Barrel
- .3 Shaft of needle
- .4 Hip
- .5 Tip

Parts of Syringe and Needle

وینه اخستل

• وینه اخستل په دې معنا ده چې له یو روغ کس څخه ناروغ کس ته چې وینې ته اړتیا لري وینه واخستل شی یا هم له ناروغ کس څخه د ناروغۍ د تشخیص لپاره وینه اخستلو ته **Blood Taking** وایي.

د وینې اخستلو پر مهال لاندې لارښوونې په پام کې ساتي

1	د فشار (استرس) د کنټرول لپاره پلان جوړول	6	د ستنې ځای په انټې سپټیک له مرکز څخه شاوخوا پورې پاک شي
2	د هر ډول ساري ناروغي راپور ور کول	7	ناروغ دې لاس مټ کړي او ټينګ دي ونيسي
3	وینه په کينستي حالت کې واخستله شي	8	له وینې اخستلو وروسته ناروغ باید تر څو دقیقو پورې ونه دريري
4	د ستنې یا زرق ځای مشخص شي	9	له وینې اخستلو وروسته یاد ځای په پنبه ونيسي
5	تورنکیت (پټه) د ناروغ په مټ وتړل شي	10	که ناروغ د ضعف (بی هوښي) حالت لري گلوکوز ورکړي

هغه علتونه چې د ستني وهلو د حای د شینوالی باعث کیږي

1	که د یخ کمپرس وکارول شي
2	که د ستني وهلو ساحه مساج کړل شي
3	که د ستني ساحه لاندې (Rapture) شي
4	که ورید (رگ) په سختې پیدا شي
5	که د وینې یا رگونو په سیستم کې ستونزه وي

د زرق يا ستني وهلو په وخت کې د درد عوامل

1	که درمل په چټکي سره تزرقي شي
2	که درمل لوړ غلظت ولري
3	که وريد سطحې وي
4	که په کوم عصب باندې فشار وي

د ویني فشار Blood Pressure

د فشار تعریف : د پرانیستلو حجم مجموعه + د رگونو مقاومت عبارت د ویني له فشار څخه ده. یا په بل عبارت سره فشار هغه قوه ده چې د دوراني ویني له امله د شریانو پر دیوالونو واردیږي.

دویني فشار په دوه ډوله ده

Systolic Pressure (100-139): دا فشار د زړه د بطنونو د انقباض (تقلص) په نتیجه کې را منځته کیږي او تر ټولو قوي د ویني د فشار څپه جوړوي.

Diastolic Pressure (60-89): دا فشار د زړه د بطنونو د استرخا (آرامیدو) پر مهال منځ ته راځي او د نبض فشار هم ور ته وایي.

د وینې د فشار د تعینول طریقہ

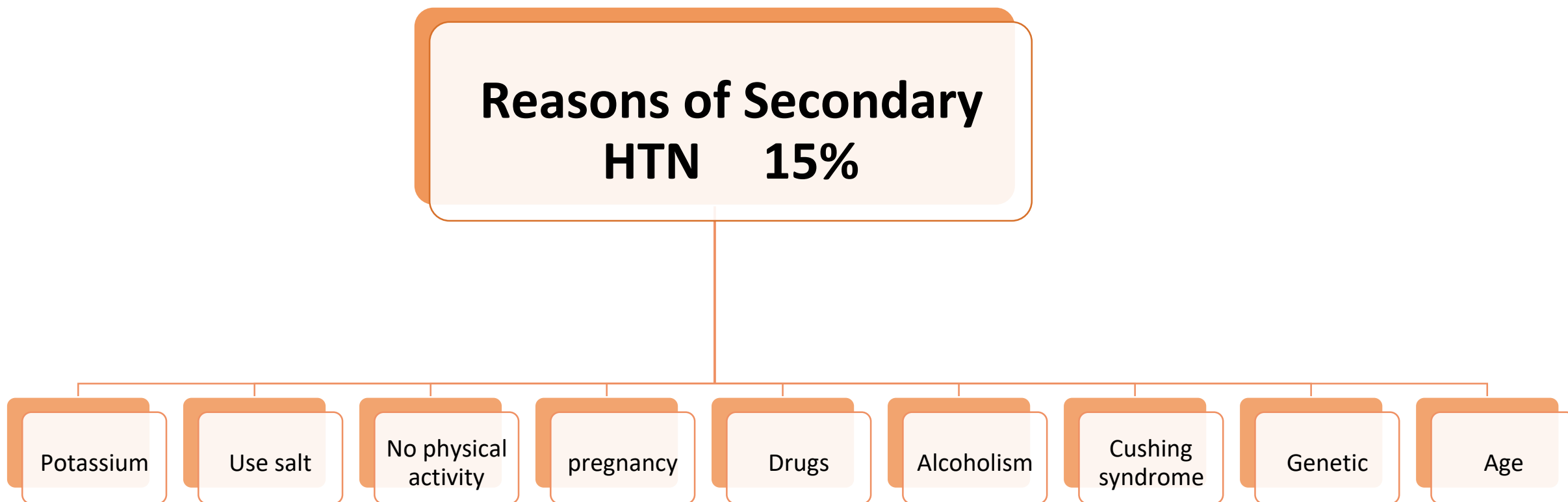
1	ناروغ باید ۵ دقیقې آرام وکړي
2	فشار باید په دواړو لاسو کې وکتل شي
3	په ناست یا پروت حالت کې فشار وکتل شي
4	د Brachial شریان باید جس (لمس) شي
5	تر هغه وخت پورې باید CUFF ته هوا ورکړل شي تر څو نبض د لمس وړ نه وي.
6	هوا به اندازه از کف به صورت تدریجی خارج شود که آواز ها معدوم گردند

Hyper Tension

1) Primary hypertension 85 %

2) Secondary Hypertension 15%

هغه علتونه چې د لوړ فشار باعث کیږي په لاندې ډول دي

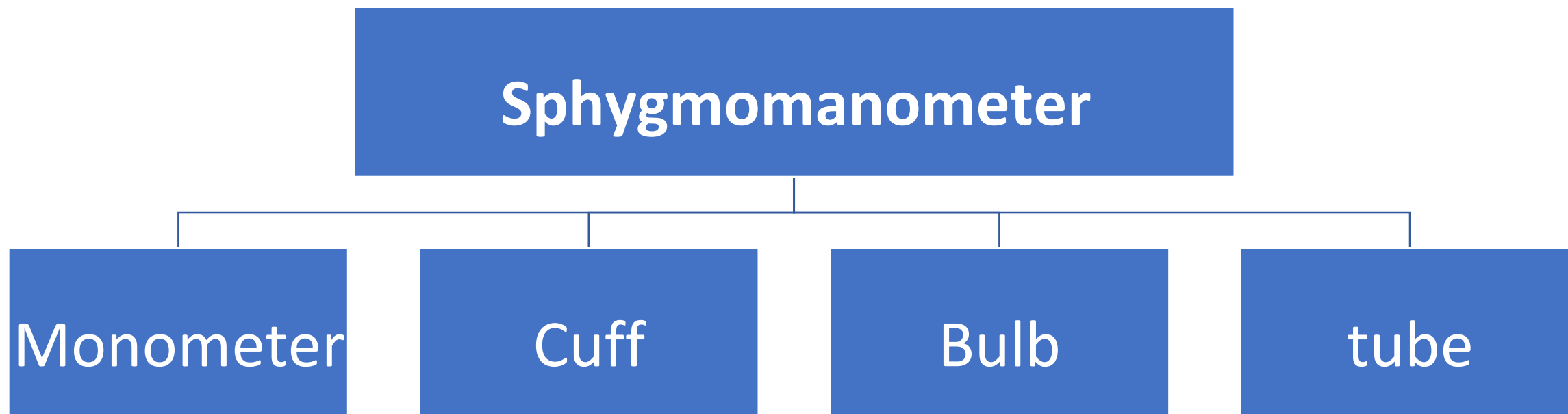
Signs and symptoms of Hyper Tension

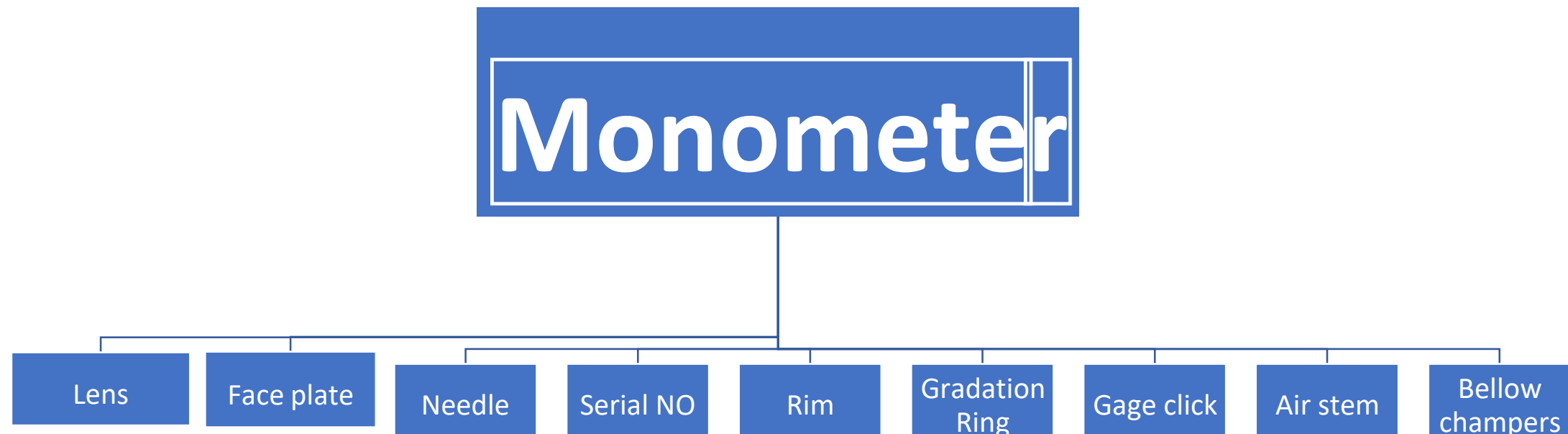
Asphyxia چٲك تنفس	5	Fatigue د عضلاتو ستړيا	1
Palpitation د زړه ټكان	6	Confuse گيچ بودن	2
Vein Regurgitation د وريد وتل (بي حايه كيدل)	7	Vomiting or Nausea استفراق يا زړه بدوالي	3
Epistaxis د پوزې وينه	8	Chest pain د سيني درد	4

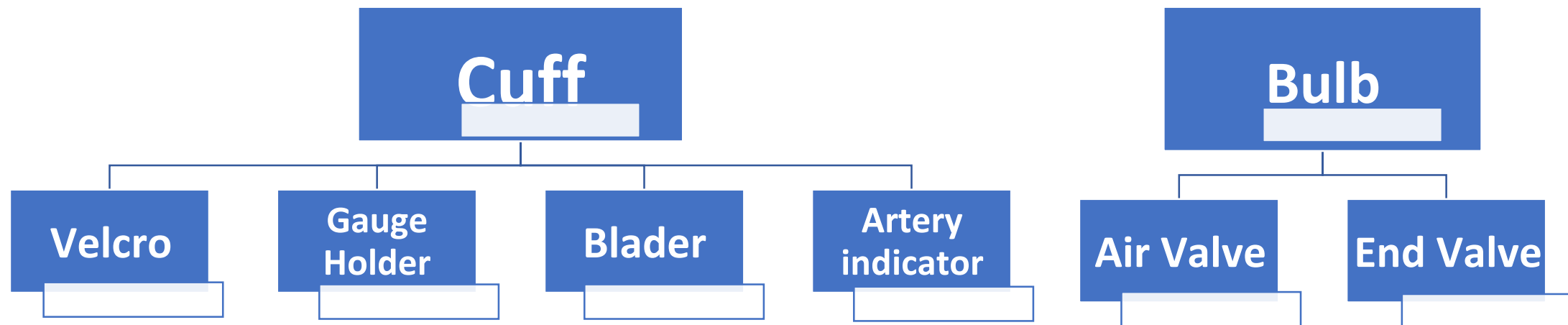
د لوړ فشار اختلاطات Complication of HTN

1 مغزې سکتہ		
Brain Stork		
2 د زړه حملہ		
Heart Attack		
3 په وريد كې وټنه		
Aneurysm		
4 د بډوگو ناروغي		
Renal Disease		
5 په سترگو د تورو پرتو راتلل		
Cataract		

Anatomical Parts of Sphygmomanometer

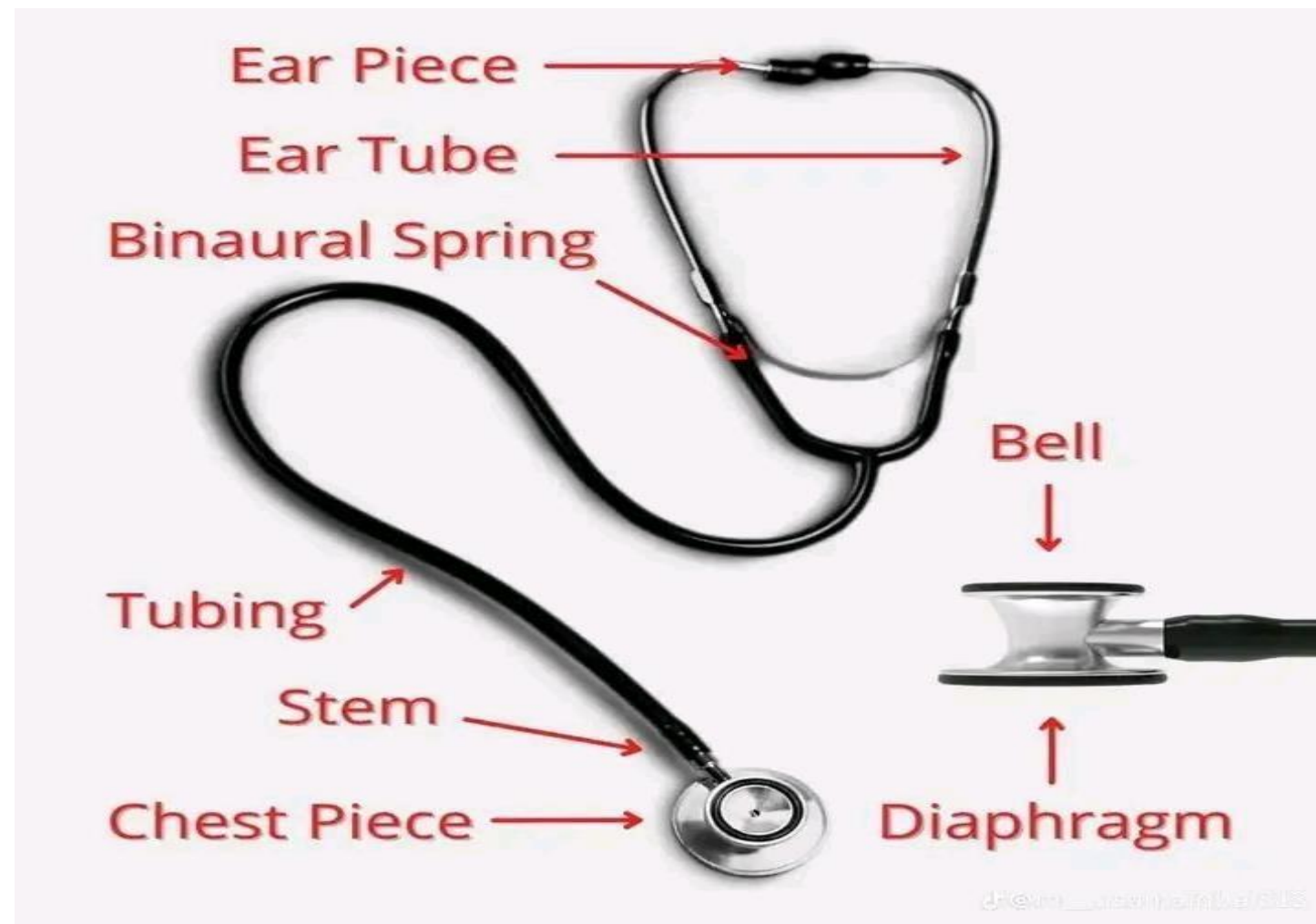

Inflammation يا التهاب

التهاب د دفاعي عكس العمل خخه عبارت ده چي د فزيكي، کيمياوي عواملو يا مايکروارگانيزمونو پر وړاندي منځته راځي.

پانسمان Dressing

• **پانسمان:** عبارت له پوښلو، ساتلو او د يوه ژوبل شوي غړي د تقويه کولو څخه ده.

پانسمان لاندې استعمال لري

1	د پانسمان استفاده په ټپونو (جراحاتو) کې
2	د پانسمان استفاده په سوځيدنو کې
3	د پانسمان استفاده په زخمونو کې
4	د پانسمان استفاده په التهاباتو کې
5	د پانسمان استفاده د پوستکي او مخاطي غشا په زخمونو کې

د پانسمان دندې

1	د وینې بهیدو په کنترول کې
2	د زخمي شوی سیمې د افرازاتو او وینې جذبول
3	د زخم د منتن کیدو مخنیوي
4	د زخمي سیمې د درد کمښت
5	د زخم د جوړیدو بهیر تیزوي
6	زخم له بهرنیو ضررونو او خوړونې ساتي

د پانسيمان کولو او بدلولو طريقه

- (1) ناروغ ته د پانسيمان د اهميت په اړه وويل شي
- (2) د پانسيمان ټول وسايل د ناروغ څنگ ته راوړل شي
- (3) ناروغ روحاً (ذهناً) آرام کړل شي
- (4) پخواني پانسيمان دي لري شي
- (5) که پانسيمان له زخم سره نښتی وي H_2O_2 او N.S استفاده شي

د پانسماں کولو او بدلولو طریقه

لاندې د پانسماں سامان آلات ناروغ ته نږدې راوړل شي

Cutting Scissors	6	Forceps	1
Leuko plaster	7	Gloves	2
Kidney Tray	9	Gauze Sterile	3
Sterile dish	10	Flat wash	4
	11	Tongue Blade	5

زخم

زخم هغه حالت ته ویل کیږي چې د پوستکي او غوړیو (شحمو) طبقې، چې عضلات او هډوکي پوښي زیانمن شي او هغه ټپونه چې نرم نسج ته زیان رسوي زخم بلل کیږي.

زخم په دوه ډوله ده

1 بند زخم : هغه زخم ته وايي چې پوستکي پري نشي او بهرني وینه بهیدنه موجوده نه وي چې وینه د پوست لاندې را ټولیري، د پړسوب سبب ګرځي او د پوست ښه رنگ بدلوي. ترټولو ساده بند زخم د کوفتګي ده او هغه وخت رامنځته کیږي چې بدن له کوم خارجي شي سره ټکر شي.

د بند زخم ښي يا داخلي وینه بهیدنه : حساسیت او پړسوب، سوړ او لوند پوست، د بدن پراخي کوفتګي، چټک نبض، شدید تڼده، ګډوډي ویل یا بی هوښي

خلاص زخم

2 خلاص زخم : عبارت د جلد له کم یا زیات څیرې کیدو څخه ده چې د وینې بهیده د زخم او تپ په شدت پورې اړه لري.

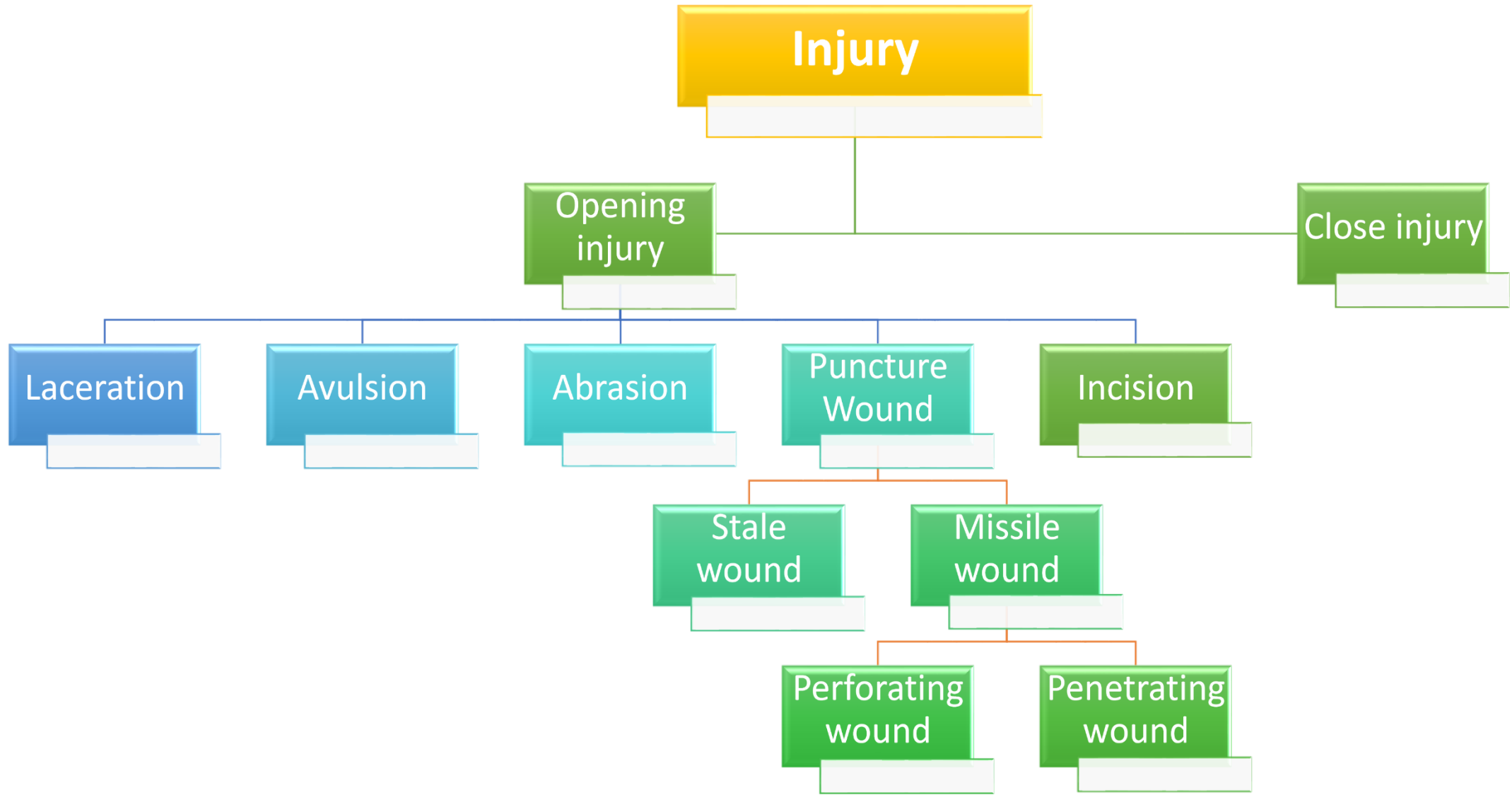
خلاص زخم په څلورو برخو ویشل شوي

1: ګرېلي یا خریدلي زخم : دا ډول زخم د پوستکي د ګرځېدو په نتیجه کې د یو جسم له امله رامنځته کیږي چې ډیره وینه نه کوی او وینه له ورو رګونو (شعريه او عیو) څخه بهیږي.

2: پرې شوي زخم : دا زخم د تیزو وسایلو لکه چاقو، شیشي یا نورو تیزو وسایلو په واسطه رامنځته کیږي چې عضلات او شحمي برخه یې پرې شوې وي او وینه بهیدنه ممکن چې زیاته یا کمه وي.

د خلاص زخم ډولونه

- 3: خراب شوی زخم:** دا زخم د نرم نسج د سخت ټپي کیدو څخه رامنځته کیږي. چې کله نرم نسج نیم یا بشپړ جلا شي نو دا نسج د شدیدې یا کمې وینې بهیدني سبب کیږي.
- 4: سوري شوی زخم:** دا زخم د یو تیز شي سره په تماس کې را منځته کیږي لکه د ټوپک مرې چې جلد سوري کوي او په عمومي ډول وینه بهیدنه ډیره نه وي مگر که کوم لوي رگ پري شي او زخم د انتان له خطر سره مخ کیږي.

د پانسمان د نیولو وسایل

Plaster

Bandage

Leuko
Plaster

Leuko plaster: دا پلستر د پانسمان،
ستني او ځيني ماتو کسرونو د ثبیت او
ټينګ ساتلو لپاره کارول کېږي.

Analgesic
plaster

Analgesic Plaster: په دې پلستر کې د درد
ضد مواد لګول شوي او د ماتیدو او درد کمولو
لپاره کارول کېږي. لکه د ملا درد پلستر

First Aid
Plaster

First aid Plaster: د دې په
منځ کې یو معقیم گاز ایښودل
شوی چې کوچني زخمونه ساتي
او انتي سپټیک مواد لري.

P.O.P

Bandage

Bandage: د پانسمان د ټینګ ساتلو لپاره غوره او
مناسبه وسیله ده چې په پانسمان شوی برخه مساوي
فشار واردوي

Cotton
Bandage

RollerBandage

Triangular
Bandage

Grip Bandage

د بنداژ د تطبيق موخي (Bandage)

1. د پانسمان ثبیت ساتلو لپاره

2. د وینې بهیدنې په موخه په یو سیمه فشار واردولو

3. د Spline ټینګ ساتلو لپاره

4. د پرسوب (اډیما) مخنیوي یا کمولو لپاره

5. د بدن د یو غړي د اصلاح او د کشش د رامنځته کول لپاره (Corrective Bandage)

6. د غړي یا زیانمنې ساحې د استراحت او تقویه لپاره

عضلي زرق Intra Muscular

په عضلي زرق کې بايد لاندې ټکي په پام کې ونيول شي (۹۰ درجه)

1	ناروغ روحي آرام کړل شي	8	ستنه د عضله دننه تر نيمايي يا يوې برخې بايد ننوزي $\frac{1}{2}$ تر $\frac{1}{4}$
2	د ناروغ هويت تاييد او طريقه دې ور ته تشرېح شي	9	که د سرنج له لارې وينه راووتله ستنه دې بدله شي
3	د زرق ځای د معاینې يا لمس له لارې وپيژندل شي	10	درمل په آرامي سره تطبيق شي
4	ناروغ په آرام ځای کې بايد ځای په ځای شي او د زرق ساحه برېښه شي	11	ستنه دې بيا له سرنج څخه جلا شي
5	د زرق محل له مرکز څخه محيط ته په انټي سيپټيک پاک شي	12	د زرق په ځای پاکه پنبه يا swab کيښودل شي
6	د ستني محافظوې پوښ لري او درمل دننه شي	13	د درملو نيټه، وخت، نوم او اندازه دې په دوسيه کې ثبت شي
7	سرنج په لاس ټينګ ونيول شي او په ۹۰ درجو عمود تطبيق شي	14	له زرق وروسته دې د ناروغ د حالت پوښتنه وشي چې بې حالې ونلري.

هغه عضلات څي عضلي زرق پکي کيږي

د Gluteus عضله له څلورو برخو جوړه شوي

1	Gluteus Minimums
2	Gluteus Maximus
3	Gluteus Medusa
4	PreFromus

تحت الجلدي (د پوستکي لاندې) Sub Cutaneous

د پوستکي لاندې زرق نسبت عضلي زرق ته لږ کارول کېږي ځکه جذب يې نسبت عضلي ته کم ده. او دا طريقه په لاندې قضيو کې کارول کېږي. او په ۴۵ درجي د زاويه سره تر سره کېږي.

Morphine	1
Insulin	2
Adrenaline	3
Atropine	4
Heparin	5

د پوستکي لاندې رزق په ۴۵ درجو د زاویه سره کيږي
په ځيني حالتو کې درمل د وړو ټابليټونو په شکل تر پوستکي لاندې ځای په ځای کيږي تر څو ورو
جذب شي او اوږد مهاله تاثيرات ولري لکه : Testosterone هغه ناروغان چې له Dehydration
يا د اوبو کمښت سره مخ وي ورته د قند او مالګې محلولونه (سرومونه) د پوست لاندې په ډير مقدار
ور کول کيږي. چې د دې لپاره له Hyaluronidase درملو کار اخستل کيږي او دا پروسه د
Hypodermoclysis په نوم يادوي.

Intra Dermal طریقہ

دا طریقہ د تشخیص یا درملنی لپاره کارول کیږي

په هغو برخو کې چې دا زرق تطبیق کیږي عبارت دي له:

1- د لاس مخکیني برخه (د ساعد قدامي برخه)

2- د سینې مخکیني پورته برخه (د صدر علوي قدامي برخه)

3- د اوږو شاته برخه (د اوږو خلفي برخه)

خصوصاً د درملو لاندې گروپونه مخکې له تطبیق څخه تست کړئ

1. Penicillin

2. cephalosporine

Complication of IM injection

Reaction	1
Pain	2
palgia	3
Needle fracture	4
Abase	5

د پښلین د پوستکي حساسیت ازموینې طریقه

- 5 سي سي اوبه (مقطري) په ويال کې واچوئ او يو په څلور برخه پښلین ور اضافه کړئ او ښه يې حل کړئ. او بيا وروسته ۱۰/۱ سي سي اخستل کيږي او يا له محلول څخه اخستل شوي اندازې ته ۹ برابره مقطري اوبه اضافه کيږي.
- له جوړ شوي محلول څه د لاس په مخکينې برخه (د ساعد په قدام) کې زرق د جلد دننه وکړئ.
- له ۱۵ دقيقو وروسته نتيجه معلومېږي که په ساعد برخه کې سوروالي، پرسوب او سختوالي څرگند شي نو دا ښودنه کوي چې شخص د پښلین په وړاندې حساس دي نو ناروغ ته د حساسیت کارت ورکړل شي او په دې حالت کې بايد له نورو انتې بيوتيکو استفاده وشي.

Intra Venus Methods

د ځنگلي په دواړو برخو کې د Basilic رگ د Medium Cubital رگ (ورید) ترمنځ استفاده شئ.			
1	ناروغ ذهني ارمټيا ولري	5	
2	۲۱ گيجه سرنج (ستني) څخه استفاده شئ	6	درمل په آرامۍ سره تطبيق شئ
3	ورید دې انتخاب شئ	7	ناروغ ته د زرق پر مهال او وروسته څو دقیقه استراحت ور کړل شئ
4	د Asepsis شرایط په پام کې ونیول شئ	8	د ناروغ پټه او د زرق سیمه په دوسیه کې باید ثبت شئ

IV Complication

Pulmonary Edema	5	Infiltration	1
Pyrogenic Reaction	6	Extravasation	2
Tissue Necrose	7	Thrombophlebitis	3
Air Emboli	8	Pain	4

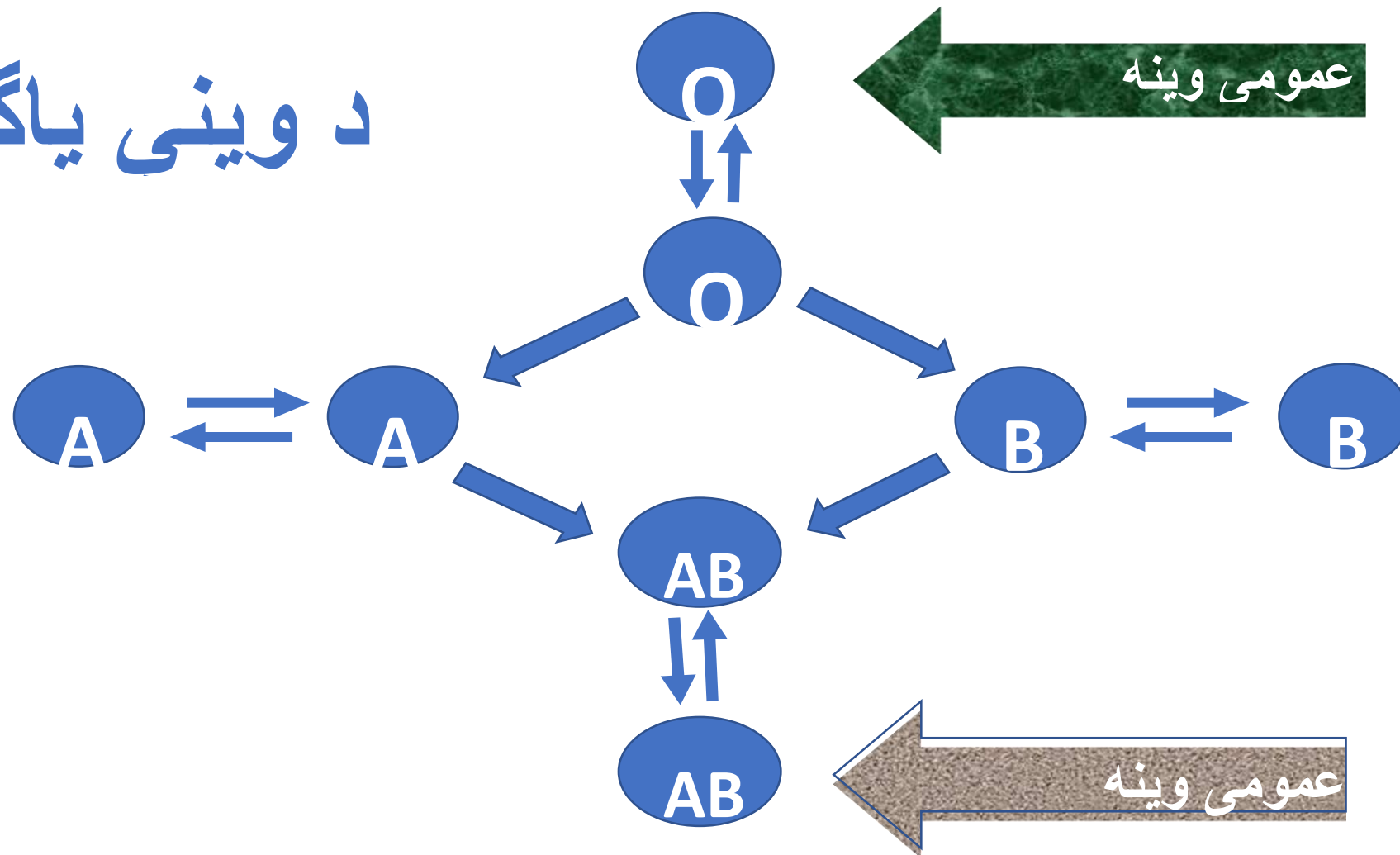
د وینې تطبیق Blood Transfusion

- تاریخچه: د وینې تطبیق : عبارت له تطبیق د وینې څخه وا ناروغ ته ده.
- د وینې د انتقال پیل د لومړي ځل لپاره په ۱۳۶۸ میلادي کال د دوو کسانو (Emmer's او Dennis) له لوري د وینې انتقال تر سره شو. دوی ۱۵ کلن هلک ته د پسونو وینه تطبیق کړه، چې هلک روغ شو او دا تجربه په نورو تر سره شوه چې ځینې مړینې ثبت شوې.
- په ۱۶۶۸ میلادی کال کې د پاریس پوهنتون د حیوان وینه انسان ته په بشپړه بنده کړه. وروسته او دا ثابته شو چې د انسان وینه انسان ته تر ټولو ښه ده.

د وینې تطبیق Blood Transfusion

- له دې نه وروسته په ۱۹۰۰ میلادی کال کې یو عالم چې Land sterner نومیدو د وینې ډایگرام (ډلې یا گروپونه) کشف کړ.
- چې وروسته په ۱۹۳۹م کال کې د RH فکتور کشف شو. که چیرې د انسان په وینه کې د RH فکتور شتون ولري وینه یې مثبت بلل کېږي او که RH فکتور نه وي وینه یې منفي گڼل کېږي.

د ویني یاگرام

WHICH **BLOOD TYPES** AM I COMPATIBLE WITH?

BLOOD TYPE	CAN GIVE TO	CAN RECEIVE FROM
A+	A+, AB+	A+, A-, O+, O-
O+	O+, A+, B+, AB+	O+, O-
B+	B+, AB+	B+, B-, O+, O-
AB+	AB+	EVERYONE
A-	A+, A-, AB+, AB-	A-, O-
O-	EVERYONE	O-
B-	B+, B-, AB+, AB-	B-, O-
AB-	AB+, AB-	AB-, A-, B-, O-

Blood Type Compatibility

Blood Type	Gives	Receives
A+	A+, AB+	A+, A-, O+, O-
O+	O+, A+, B+, AB+	O+, O-
B+	B+, AB+	B+, B-, O+, O-
AB+	AB+	Everyone
A-	A+, A-, AB+, AB-	A-, O-
O-	Everyone	O-
B-	B+, B-, AB+, AB-	B-, O-
AB-	AB+, AB-	AB-, A-, B-, O-

د وینې د انتقال ډولونه

- **مستقیم د وینې انتقال :** دا د وینې مستقیم انتقال ده له یو کس څخه بل کس ته چې اختلاطات لري او کمه استفاده کيږي.
- **غیر مستقیم د وینې انتقال:** د محافظه (ساتل) شوي وینې انتقال ته وايي.
- **معاوضوي د وینې انتقال:** دا ډول انتقال کې د ناروغ ډیره برخه یا ټوله وینه استل کيږي او نوی وینه ورته تطبیق کيږي.
- **Auto Transfusion:** دا هغه ډول انتقال ده چې د ناروغ خپله وینه په مناسب وخت کې اخستل کيږي او بیا ورته تطبیق کيږي. همدا راز د شاک په حالت کې د لاسونو او پښو پورته کولو او د وینې جریان کنټرولولو سره د وینې بهیر دماغ او حیاتي غړو ته لوړولای شو.

د وینې د انتقال ادامه

• Retransfusion : دا د هغه وینې انتقال ته ویل کېږي چې د ناروغ له طبیعي خاليگاډو

لکه (پلورا او پريتوان) څخه را ایستل کېږي او بیرته ورته تطبیقېږي.

• یادونه: د وینې د انتقال سرعت:

په نورمال ډول وینه باید په سرعت سره چې ۸۰ څخه تر ۱۰۰ څاڅکي په دقیقه کې وی تطبیق شي او یا ۵۰۰ سي سي وینه په یوه یا دوو ساعتو کې تطبیق شي. خو د زړه ناروغانو لپاره په ۲ تر ۳ ساعتو کې تر سره شي.

Complication of Blood Transfusion

Immediately Complication			Delayed Complication		
Edema	پاړسوب	1	Viral infection	ویروسی انتانات	1
Tachycardia	د زړه لوړ زربان	2	Hepatitis	د یني یا جگر التهاب	2
Nausea	زړه بدوالي	3	Malaria	ملاریا	3
Vomiting	استفراق	4			4
Chills	لږزه	5			5
Asphyxia	چټک تنفسی	6			6
Fever	تب	7			7
Diarrhea	اسهالات	8			
Allergy	حساسیت	9			
Die	مرګ	10			
Chest tightness	د سینې سختوالي	11			

IV. Cannula

کنولا په لاندې نومونو هم یادیږي.

1. Angio Cath

2. Peripheral Venous Catheter

د کنوال (کنولا) تعریف: یوه پلاستيکي نلۍ ده چې د وريدونو دننه ایښودل کیږي د مایعاتو او درملو د تطبیق لپاره کارول کیږي.

د ځنولا استطببات Indication

English or Latin word

1	Repeated Blood Sampling
2	Intra Venous Fluid Administration
3	Intra Venous Medication Administration
4	Intra Venous chemotherapy Administration
5	Intra Venous nutritional support

SIDE Effect

```
graph TD; A[SIDE Effect] --> B[Reaction]; A --> C[Hematoma]; A --> D[Inflammation]; A --> E[Anxiety]; A --> F[Pain];
```

Reaction

عكس العمل

Hematoma

د وینې را تولیدل

Inflammation

التهاب

Anxiety

اندېښنه

Pain

درد

The Site should be avoided

Phlebitic Area	6	Wrist	1
Sclerosed or thrombosed vein	7	Legs	2
Skin infiltration	8	Feet	3
Skin inflammation	9	Ankle	4
An Arm Effected By Radial – Mastectomy Edema . Blood cloth or infection	10	Vein below a Previous I.V infiltration	5
An arm with an Arteriovenous shunt of fistula			11

Shunt: له یوې برخې څخه بلې برخې ته د انسان هر ډول سوری یا لارې ته وایي.

د کنولا ډولونه

شماره	رنګ	اندازه	د باندې قطر	دنده قطر	اوږدوالي
1	Yellow زرد	24GG	0,7mm	0,4mm	19mm
2	Blue آبی	22GG	0,9mm	0,6mm	25mm
3	Pink ګلابی	20GG	1.1mm	0.8mm	33mm
4	Green سبز	18GG	1.3mm	1.0mm	45mm
5	White سفید	17GG	1.5mm	1.1mm	45mm
6	Gray خاکستری	16GG	1.7mm	1.3mm	50mm
7	Orange نارنجی	14GG	2.2mm	1.7mm	50mm

Cannula Sizes

14G

Orange

16G

Grey

18G

Green

20G

Pink

22G

Blue

24G

Yellow

د کنول کارول د مختلفو خلکو لپاره

1	۲۶ نمبر کنول د نویو ماشومانو لپاره تر ۲۸ ورځو پورې
2	ژیر رنگ کنول د ماشومانو لپاره
3	آبي رنگه کنول د منځني عمر خلکو لپاره
4	ګلابي رنگه کنول د ښځو لپاره
5	شین رنگه کنول د جراحي (عملیات) خونو لپاره
6	بنفشی رنگه کنول د ورزشکارانو لپاره
7	سور رنگ کنول د ویني اخستلو لپاره

Anatomical Parts of Cannula

Bushing		6	Part cup	1
Catheter	7	Lure lock plug		2
Needle Grip		8	Lure Connector	3
Flash back	9	Valve		4
Chamber	10	Wings		5

Complication of IV Cannulation

Local Complication		Systemic Complication	
Embolism	6	Infiltration	1
Hematoma	7	Extra Vasation	2
Systemic .Infection	8	Thrombosis	3
Allergic . Reaction	9	Cellulitis	4
Speed Shok	10	Phlebitis	5

Gastric Intestinal of De Compression

د معده معایي فشار کمو لو لپاره

ځینې وختونه اړتیا پېښېږي چې د معدي او کولمو گازونه یا معایات خارج کړل شي نو د دې لپاره د معدي او کولمو فشار کمو لو ته Gastro Intestinal Decompression وایي.

د معدي د فشار کمو لو لپاره په معده کې تیوب ایښودل کېږي او د کولمو د فشار کمو لو او هوا یا معایاتو خارجولو لپاره په کولمو کې تیول یا نل دننه ایښودل کېږي.

1. Hand Suction

2. Machine Suction

استطباب Indication

- 1) د معدي او كولمو د افرازاتو اخستل د لابراتواري معایناتو لپاره
- 2) د زهري موادو (لکه سیماب) د خارجولو لپاره
- 3) له جراحي څخه مخکې د معدي او كولمو تخلیه كول
- 4) داستفراقونو د مخنیوی یا درملنې لپاره چې د عملیاتو وروسته پیښیږي
- 5) د كولمو د بندښت لپاره که هوا یا مایعات د له بندښت څخه پورته وي
- 6) د عملیاتو وروسته د معدي او كولمو د استراحت حالت راوستلو لپاره
- 7) دناروغ د تغذیې لپاره هم کارول کیږي

Tube

Gastric Tube

Gastric Tube: عبارت له هغه تیوب څخه ده چې د معدي د فشار کمولو لپاره کارول کیږي او د پوزي او بلعوم له لارې معدي ته داخلېږي.

Ewald Tube

Levin Tube

Intestinal

Miller Abbott Tube

Harris Tube

Canter Tube

Davin Tube

Ewald Tube

دا تیوب د Gastric Lavage Tube
په نوم هم یادیږي

Levin Tube or Nasogastric Tube

دا تیوب د پوزي له لاري تطبيق کيږي او دا تیوب له ربر (لاستیک) یا پلاستیک څخه جوړ شوي وي. ډیر کارول کيږي چې یو Lumen لري. موارد استعمال

۱ – Drainage (د مایعاتو خارجولو لپاره)

۲ – Irrigation (د معدې یا کولمو پاکولو لپاره)

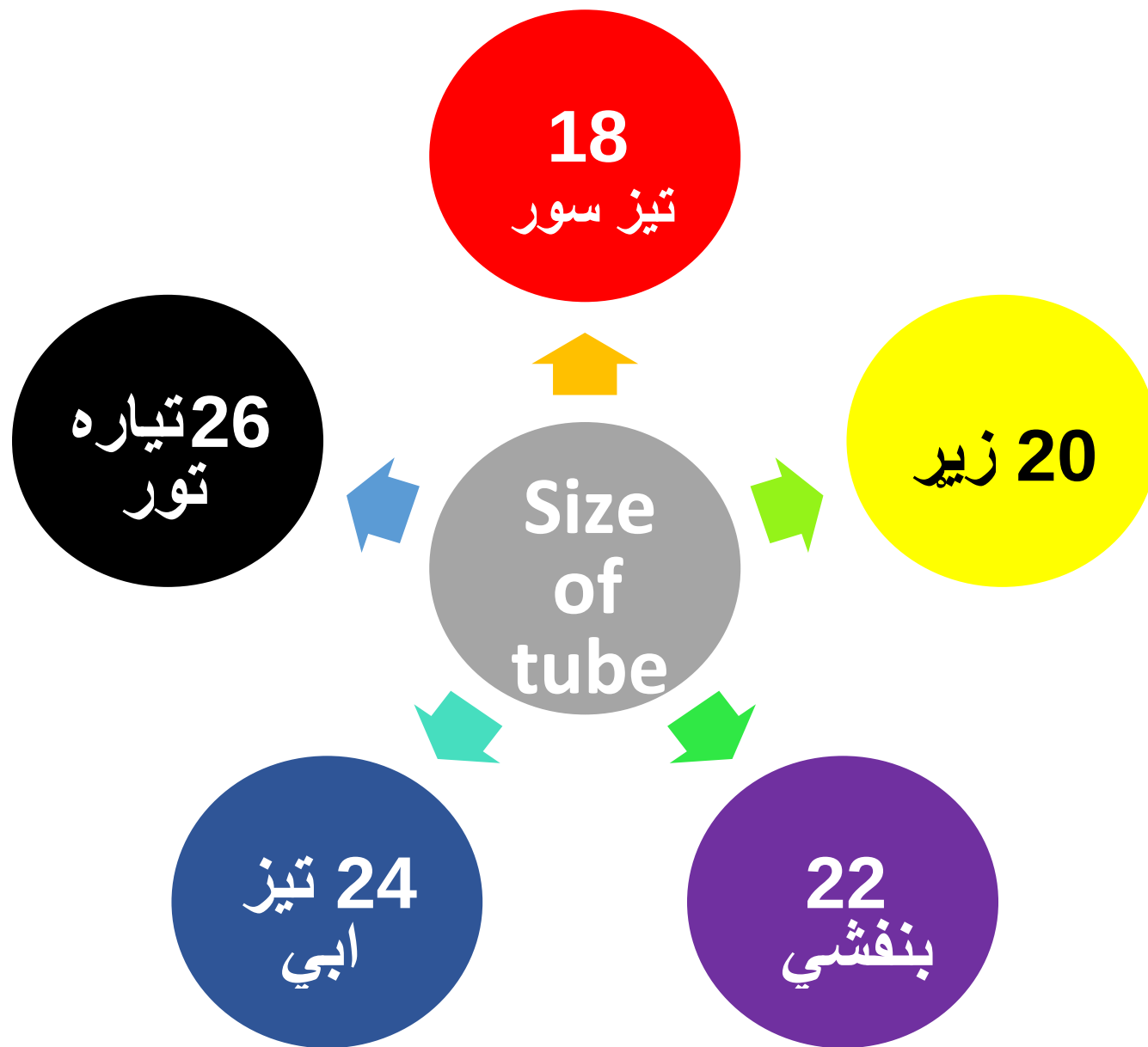
۳ – Nutrition (تغذي)

نوت : په تغذي کې په دې خاطر استطباب لري.

۱ – د دماغي سکتې ناروغان ۲ : د الزایمر ناروغي

۳ – د پارکینسن ناروغي ۴ : د بلع کیدو اختلال

د تيوبونو د کارونې مختلف ډولونه د خلک لپاره په لاندې ډول دي

شماره	د تيوب اندازې	د اشخاصو لپاره استفاده
1	20 – 22 – 24 – 26	په شديدو حالتو او ناروغانو کې
2	16 to 18	بالغه سړي
3	12 Gag	بالغې ښځې
4	14	بالغه نارينه او ښځينه

د معدی معایي تیوب تطبیق

N.G.T: باید ډاکټر، نرس یا مسلکي شخص او خپل ناروغ یی تطبیق کړي

(1) باید پروسیجر تشریح شی.

(2) د تیوب د داخلولو پر مهال دې له ناروغ څخه وغوښتل شي چې تنفس وکړي تر څو د زړه بدوالي او استفراق څخه مخنیوی وشي او ناروغ ته دې وویل شي چې بلع یا تیر یې کړي تر څو تیوب ورو ورو د معدې په لور حرکت وکړي.

(3) ناروغ دې Supine (پر شا اوږد پروت) حالت کې کینودل شی یا ناست حالت ور کړل شی. او ناروغ ته د اړتیا مطابق یو ګلاس اوبه ورکړل شی.

د معدی معایي تیوب تطبیق

(4) که چیرته تیوب ربري وي په اوبوکي کینودل شي او که چیري تیوب پلاستيکي وي نو په گرمو اوبو کي کینودل شي تر څو نرم او د انحنای قابلیت ولري.

(5) د تیوب پای دي معقم یا هم غور کړل شي

(6) که کوم مقاومت احساس شي نو تیوب دي راویستل شي او په بله پوزه کي دي تطبیق شي.

خټکه باوري شو چې تيوب د معدې دننه ده که نه

1. د تيوب باندنې برخه په يو ګلاس اوبو کې واچوئ که په اوبو کې بلبلې (حبابونه) جوړ شي نو دا معنا چې تيوب د سږو خواته تللي ده.

2. Stethoscope د معدې په لوړه برخه کېږدې او د سرنج له لارې مقدار اوبه زرق کړې که تيوب د معدې دننه وي د سټېتوسکوپ له لارې يو ځانګړي غږ اوريدل کېږي.

3. N.G.T د سرنج په مرسته سکشن کړئ که ژير رنګه ته مايله ماده راووځي دا ښونه کوي چې تيوب د معدې دننه واقعاً ده.

تيوب

د تيوب ځاني عوارض

شخه خيټه

د خيټي التهاب

اسهالات

زړه بدوالي

استفراق

توخي

بې رنگه مخ (رنگ الوټي)

د پوزې وينه

د ضرورت وړ وسايل

انټي سپټيک

اوبه

غورپين مواد

پلستر

دستکش

ماکس

پيش بند (جامې)

په هغو حالتو کې چې N.G.T نه تطبیق کیږي

1. عجل زخمونه او د زني ماتیدنه
2. د معدې د مخاطي سیستم او رگونو زیان
3. د وینې کمزوری ټینګښت (د وینې ټینګدل)
4. زخم
5. د پوزې وینه
6. د زړه ناروغۍ (د وینې کمزورې نه رسونه د وینې)

د معدې معايي تيوب ایستل

د تیوب ایښودو موده د اړتیا له مخې فرق کوي.

1. که تیوب د معدې د افرازاتو د اخیستو لپاره ایښودل شوي وي نو وروسته له اخیستو باید تیوب را ویستل شي.
2. عموماً N.G.T له ۴۸ تر ۷۲ ساعتو را ایستل کېږي.
3. Intestinal Tube یا د کولمو تیوب له عملیاتو وروسته له ۴ تر ۷ ورځو او له بندښت وروسته له ۷ تر ۱۰ ورځو وروسته ایستل کېږي.

د تیوب ایستلو قواعد

1. د تیوب ایستلو پر مهال باید ناروغ ذهنأ آرام شي.
2. ناروغ باید د Fowler په حالت (نیمه ناسته بڼه) کېنودل شي.
3. پيش بند دې واغوستل شي او تیوب دې ورو ورو وایستل شي او کله چې د تیوب پای خولې ته نږدې شي نو ژر دې وایستل شي ترڅو د زړه بدوالي او استفراق سبب نشي.
4. د ناروغ د خولې د پاکوالي مراعت دې وشي.
5. د پروسیجر نیټه، وخت دې په دوسیه کې ثبت شي.

Feeding Tube

1. دا د خوړو ورکولو طریقه ده چې د یو تیوب له لارې د ناروغ معدې ته تطبیق کېږي.
د تیوب د استعمال ځایونه

1. Dysphagia د تیروولو ستونزه

2. هغه ناروغان چې بیهوشه وي

3. د خولې یا مری په ناروغیو کې چې ژړل یا تیروول تر ستونزمنو ستونزمن وي لکه د سرطان ناروغیو په حالتو کې

4. Laryngectomy له عملیاتو وروسته تر بشپړې رغیدو پورې

5. د روانې ناروغیو په صورت کې چې ناروغ له خوړو کولو ډډه کوي

امالہ Enema

امالہ هغه طريقه ده چې له مخې يې مايعات د مقعد (شا خواته سوري) له لارې امعاو ته داخلېږي.

د امالي د استعمال موارد:

- (1) د امعاو د پاکوالي لپاره لکه (Enema Kleene)
 - (2) د خېټې د باد يا پرسوب د کمولو لپاره
 - (3) د Anorectal سيمو د جراحي وروسته موضعي درملنې لپاره
 - (4) د دوا، مايع يا خوړو د تطبيق لپاره
 - (5) د تشخيص لپاره هم کارول کېږي
- نوت:** د شيدې خوړونکو ماشومانو لپاره: ۵۰ – ۸۰ ملی لیتره. د ۲ – ۵ کلنو ماشومانو لپاره: ۱۵۰ ملی لیتره. د ۵ – ۸ کلنو ماشومانو لپاره: ۲۵۰ ملی لیتره. د لویانو لپاره: ۵۰۰ – ۷۵۰ ملی لیتره

استاد ډاکټر صاحب حسيب الله «محسنی» پښتو ژباړه ډاکټر عبیدالله «جلالزی»

د امالي طرز العمل په لاندې ډول ده

- (1) مريض دې په يوه جلا خونه کې کښول شي او شاوخوا دې پر دې ووهل شي.
- (2) لاسونه دې ومينځل شي او پروسه دې مريض ته تشریح شي.
- (3) د Tray (سامان ساتلو تخته) او Bed Pan (د فاضله موادو لوبښی) دې د بستر ترڅنګ راوړل شي.
- (4) د مريض تر شا دې پلاستيک واچول شي او پرې دې يو پروني يا چادر هوار شي.
- (5) مريض دې د "lift lateral" يا "سجده" حالت (Geno-Pectoral) کې ودرول شي.
- (6) د رېکټل ټيوب (Rectal Tube) پای دې د غوړونکي موادو سره غوړ شي.
- (7) Enema Apparatus دې د ۱۲ – ۱۸ انچه لوړوالي کې ودرول شي.
- (8) کله چې مایع تطبیق شي، له مريضه دې غوښتنه وشي چې له ۳ – ۵ دقیقو پورې که ممکن وي مایع وساتي.

د امالي د طرز العمل ادامه په لاندې ډول ده

- (1) مريض ته دې اسانتيا برابره شي چې رفع حاجت وكړي.
- (2) د فاضله موادو هر ډول غير نورماليت (رنگ، بوى، بڼه) دې وليكل شي.
- (3) مريض ته دې زمينه مساعده شي چې ځان پاك كړي.
- (4) مريض دې په آرام حالت كې كېنول شي، د خونې كړكې دې خلاصې شي، پرده او روجايې دې لرې شي.
- (5) نرس بايد خپل لاسونه په صابون او پاكو اوبو ومينځي.
- (6) د تطبيق شوې مایع وخت، ډول، او اندازه بايد په تفصيل سره د مريض په دوسيه كې ثبت شي.

د معدي مينځل (Stomach Lavage)

- د معدي مينځل داسې پروسيجر دی چې د يو تيوب په وسيله د مريض معدي ته اوبه يا سيروم داخليږي، تر څو معده پراخه شي او مريض ته د استفراق احساس ورکړي. دا طريقه په N.G.T سره تر سره کېږي.

استطباب

- 1) په زهري کيدو (تسمم) کې: کله چې مريض له خولې څخه زهرجن مواد وخوري، د دې لپاره چې له زيات جذب څخه يې مخنيوی وشي، د مريض معده مينځل کېږي.
 - 2) د پايډور (Paylor) تنگوالي په ناروغانو کې: له عملياتو وړاندې بايد د دغه ناروغانو معده مينځل شي.
- ممنوعيت (مضاد السطبابات)
- 1) که چېرې ناروغ زهرجن سوځوونکي يا تحرک کوونکي مواد خوړلي وي.
 - 2) که چېرې ناروغ تيل ځاک خوړلي وي، دا طريقه مناسبه نه ده.

ګنډل Suture

• **Suture يا ګنډل :** هغه تار يا رشته چې د انساجو د يو ځای کولو، زخم بندولو، او يا د وينې رګونو ترلو لپاره کارول کيږي ګنډل بلل کيږي.

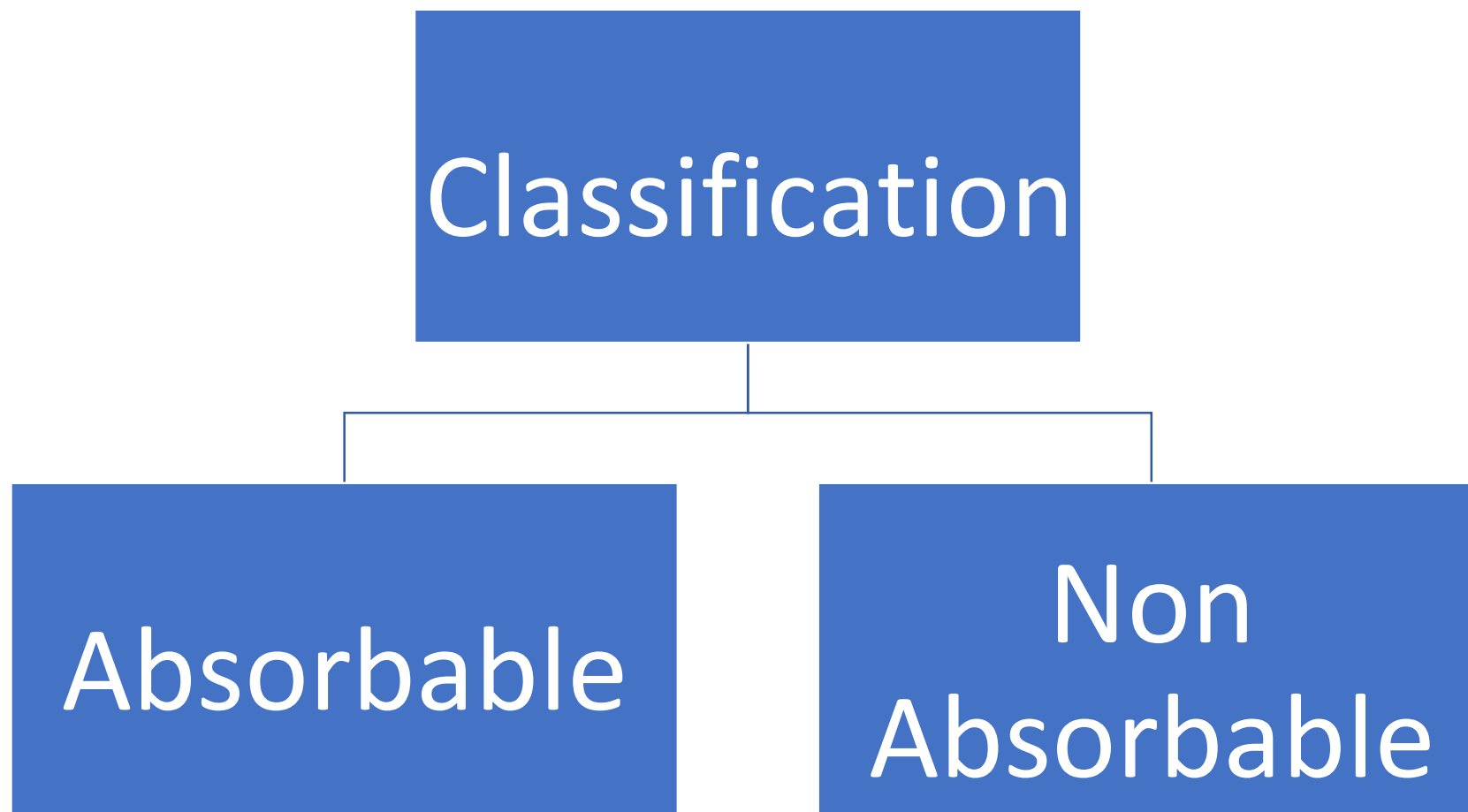
ګنډل کول (Suturing): د زخم يا پړې شوو نسجونو دواړه غاړې سره نږدې راوستل او داسې يې ساتل تر څو چې زخم روغ شي او التيام ومومي.

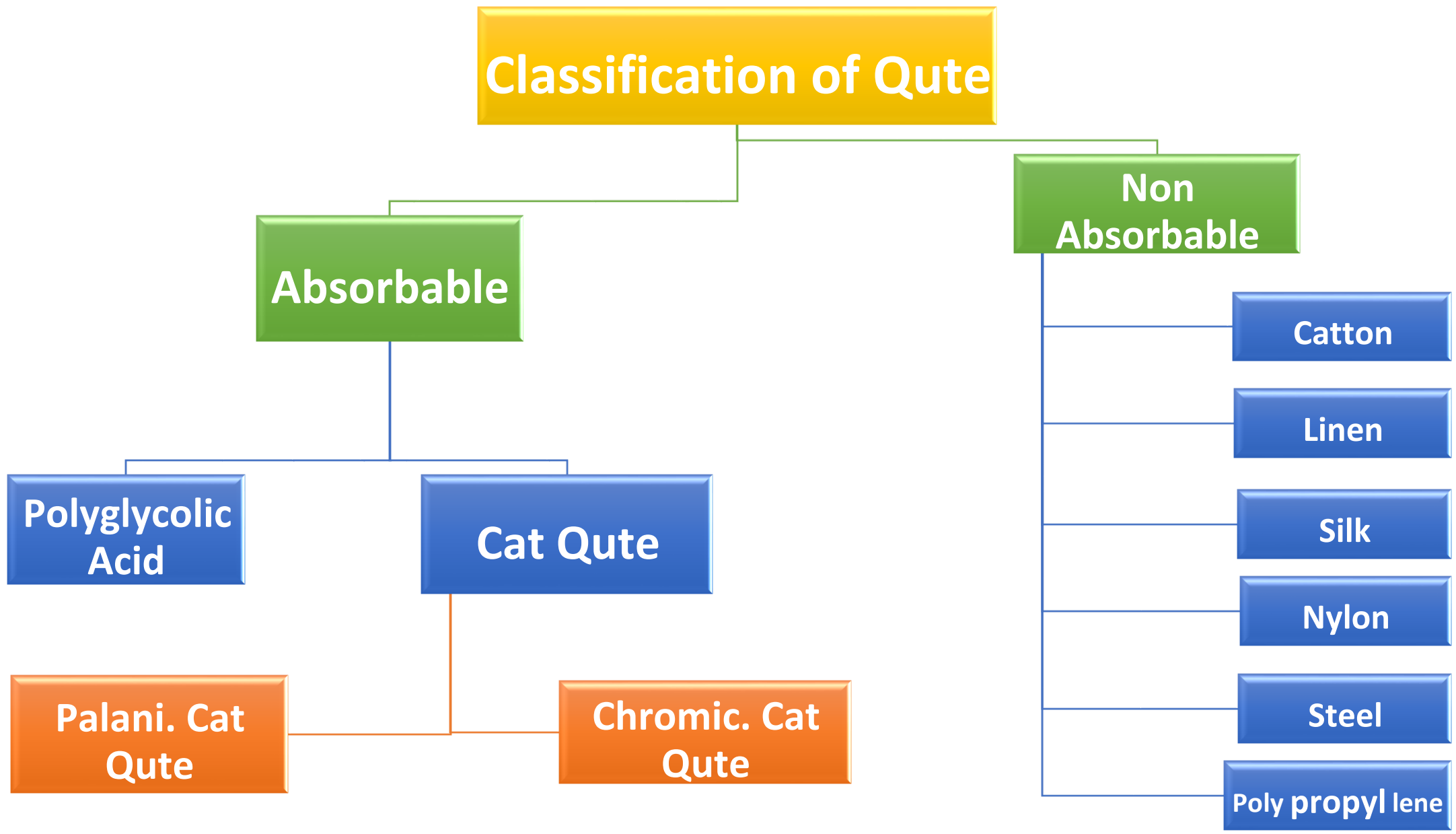
د ګنډلو تاريخچه: د لومړي ځل په جراحي کې د (Edwin Smith Papyrus) له خوا د ميلاد نه ۱۶ پېړۍ وړاندې ذکر شوي دي.

ابوبکر رازي، د اسلامي نړۍ مشهور طبيب، د ميلاد وروسته ۹۰۰ کال کې kit gut څخه استفاده وکړه. دا يو ډول د موسيقي تار و چې وروسته يې د بطن د زخمونو د ترلو لپاره وکارول شول. دا تارونه د پسونو له کولمو جوړېدل، چې وروسته يې نوم (Gut Surgical) شو.

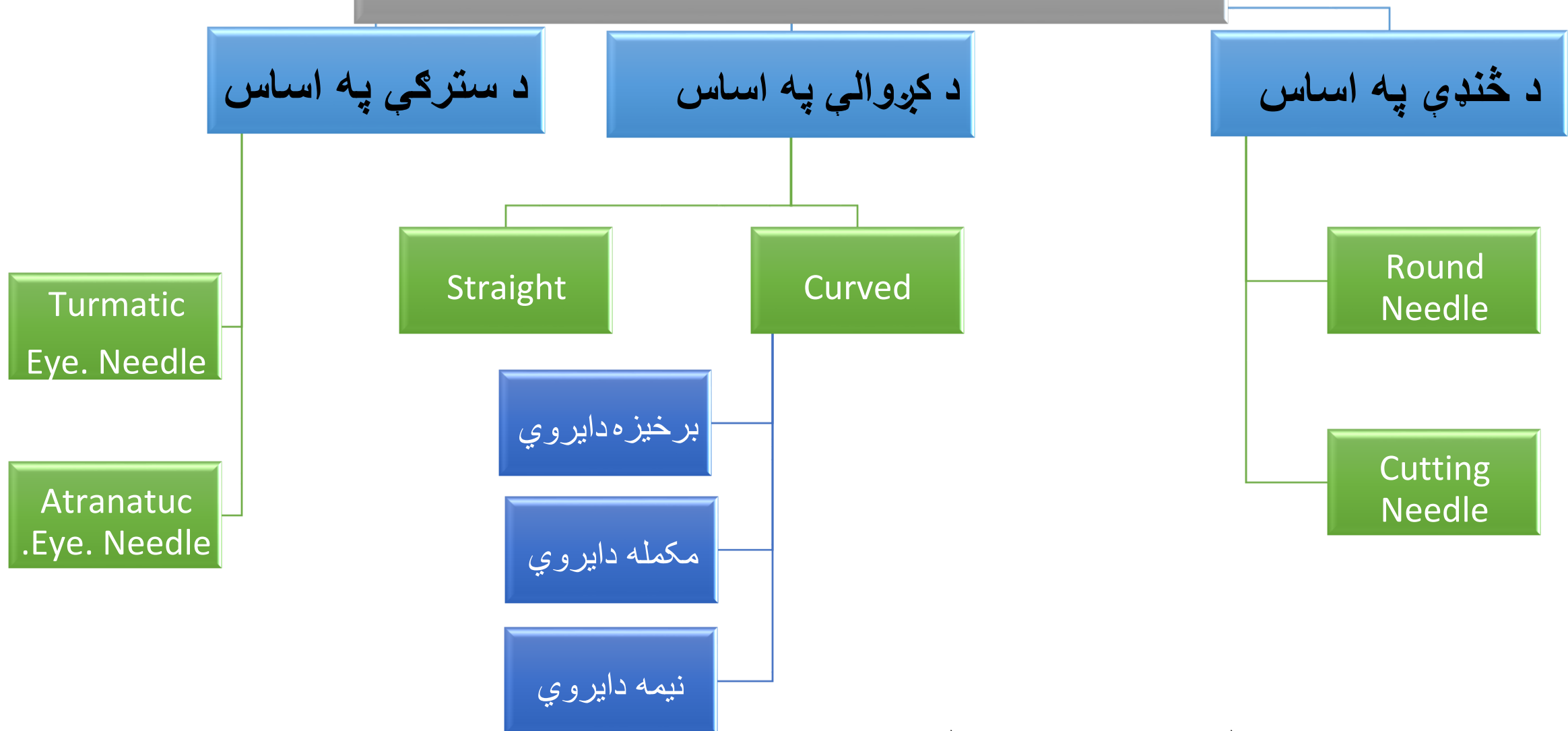
نور مواد چې کارول شوي د ګنډلو لپاره له تاريخي اړخه مختلف توکي کارول شوي دي، لکه: د طلا يا سرو تارونه، د نقري يا سپينو تارونه، ابريشمي تارونه، عادي تار او د حيواناتو کولمې هم استفاده کيدلي.

Classification

د جراحي ستونو تقسيم بندي

د ګنډلو عمومي قواعد

✓ هغه انساج چې ژر نه جوړیږي لکه جلد او Tendon باید په نه جذبونکي

تارونو (non absorbable sutures) سره وګنډل شي.

✓ هغه ساحې چې د انتان یا میکروبی کیدو امکان یې ډیر وي باید په یوه رشته

لرونکي تارونو (monofilament sutures)

✓ هغه انساج چې ژر جوړیږي لکه معده او کولمې باید د جذبیدونکو تارونو

(Absorbable) سره وګنډل شي.

د catgut دجوړولو طريقه

✓ هغه حيوانات چې تازه حلال شوی وي لومړی یی دنسونو داخلي شيان پاکيږي. بيا کولمې په اوږده ډول په دوو برخو پري کيږي او د کولمو هغه برخه چې له خوړو سره تماس لري د ماشين الاتو په مرسته پاک او صفا کيږي او له ۱ تر ۶ انچه اوږده تارونه ور څخه جوړيږي او د بيلابيلو اندازو له مخې پري کيږي. تعقيم او بسته بندي کيږي.

✓نوت : Catgut له هغو حيواني انساجو څخه جوړيږي چې د کوليحن

فايبرونو نه غني وي لکه د پسونو کولمې

جذبیدونکی او نه جذبیدونکی تارونه

❖ **جذبیدونکی تارونه (absorbable Sutures):** دا هغه تارونه دي چې د بدن د انزایمونو له خوا ماتیرې او په بدن کې جذبېږي او اړتیا نشته چې له بدن څخه را وایستل شي.

مثالونه: catgut, Vicryl

❖ **نه جذبیدونکی تارونه (Non absorbable Sutures):** دا تارونه د بدن د انزایمونو له خوا نه ماتیرې او نه جذبېږي او وروسته له جراحي یا ترمیم څخه را وایستل شي

مثالونه: Silk, Prolene, Nylon

د silk تار گټې: په اسانې سره بسته بندې کېږي او د انساجو د تحمل لپاره ښه ده حساسیت نه پیداکوي.

نیمکرتیاوی

که چیری انتان موحود وی دا ډول تاروته د بدن دفاعي سیستم او
انتي میکروبی موادو د فعالیت مخه نیسي او په بدن کې پاتي کپړي
چې د میاشتو په تیریدو سره د پوستکي سطحې ته راځي او
پوستکي خرابوي یا خاربنت رامنځته کوي.

استعمال:

د دماغ جراحي (Brain Surgery)، هضمي سیستم (Digestive
System)، او عیو (Vascular System) او زخمونه (Clean
wounds) چې منتن نه وي.

د پنبې او کتان تارونه

❖ د پنبې او کتان تارونه: دا تارونه له سلولوز (طبيعي بوټي) څخه جوړ شوي دي چې د کشکيدو قابليت لري او ډيره کارونه نلري.

❖ هغه تارونه چې د آس له ويښتو څخه لاسته راځي د تعقيم لپاره ډير وخت غواړي او بدن ور سره کم عکس العمل (حساسيت) ښايي او د پوست په جراحي او گنډلو کې کارول کېږي. گټه يې دا ده چې داغ يا ټپ يې نه پاتي کېږي.

❖ استعمال: د پوستکي د زخم تړلو او پلاستيکي جراحي کې کارول کېږي ځکه له دې څخه ښه نه پاتي کېږي.

د نیلون تار

✓ لومړې مصنوعي تار ده چې Acetic Acid زنځیر له یوځای کیدو څخه جوړ شوي ده.

✓ ځانګړتیاوې : د اوبو په وړاندې مقاومت لري

✓ استعمال : په جلد او پلاستيکي جراحي کې

✓مضاد استطباب: په منتن زخم کې

Polyester تارونه (الیاف):

✓ دا تارونه دي Triopoly Ethylene له ذوب څخه جوړیږي.

✓ کارونه: په هغو ځایونو کې چې زیات او اوږد مهاله مقاومت ته اړتیا لري. لکه د مصنوعي غړو ځای په ځای کولو کې.

Poly propylene:

✓ له نایلون سره ورته والي لري

✓ ځانګړتیاوې : ډیر انحنای منونکي ده او د نرموالي له امله پوستي څخه په اسانې تیریږي او ایستل یې هم اسانه دي

✓ کارونه : د زړه جراحي او نورو مهمو جراحي عملیاتو کې.

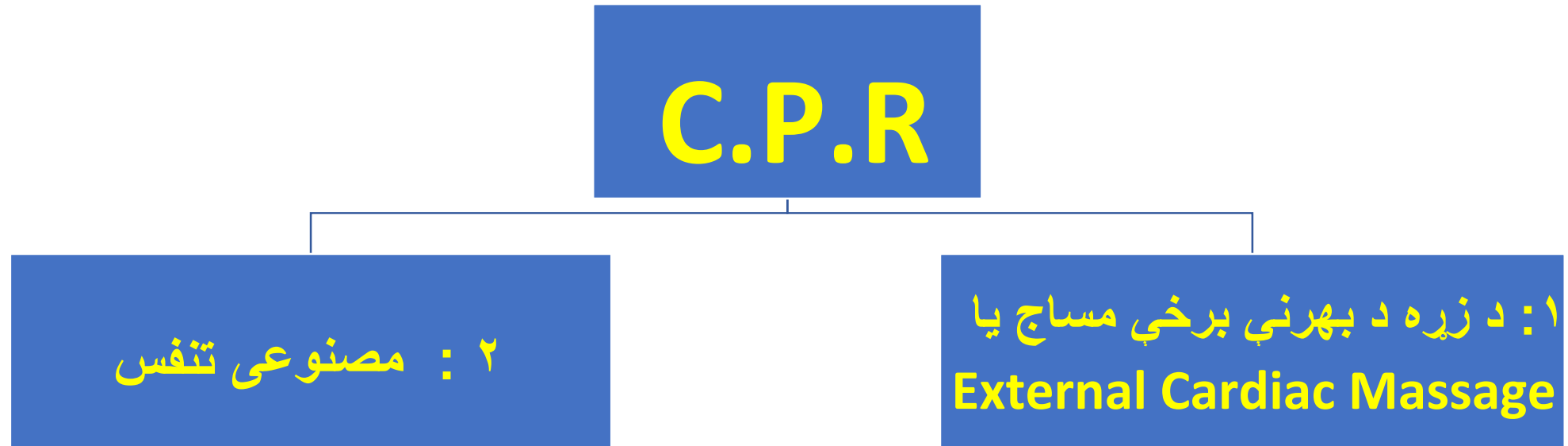
د زړه او سږو بیا رغونه C.P.R

Cardio Pulmonary Resuscitation or C.P.R •

• یوه بیرنې پاملرنه (عجل مراقبت) ده چې هغو کسانو ته ترسره کېږي چې زړه او سږو یې کار بند کړي وي او د کړنه Heart Lung Resuscitation په نوم هم یادېږي

• د دې پاملرنې موخه دا ده چې د بدن حجراتو ته اکسیجن برابر شي.

C.P.R له دوو برخو جوړ شوي

❓ د زړه مساج: عبارت له هغه بهرنی فشار څخه ده چې د زړه په موقعیت واردیږي. تر څو دا کار زړه ته توان ورکړي چې په مصنوعي ډول وینه دوران کړي.

❓ مصنوعي تنفس: عبارت له هغه عمل څخه ده چې هوا په زور او فشار سره د ناروغ سږو ته داخلېږي چې د سږو د پراخیدو (انبساط) سبب ګرځي.

نوت: کله چې یو شخص بی هوښه وي او تنفس نه کوي باید ABCD ور ته شروع شي.

د هوا لاره (Airway) A

❖ A د هوا لاره: د ناروغ غاړه باید کش شي داسي چې د پاملرني شخص يو لاس

د ناروغ پر غاړه شاته کيږدي او بل لاس د ناروغ پر تندي شاته فشار ورکړي دا

کار د دې لپاره کيږي چې د ناروغ خوله خلاصه شي او که کوم بهرني مواد يا

بلغم پکې موجود وي هغه راوايستل شي.

✓ د تنفس بيا رغونه (Breathing) B:

◆ که ناروغ پخپله ساه وانخلي بايد ژر تر ژره مصنوعي تنفس پيل شي.

◆ تنفس له خولي نه خولي ته ورکړي ژوره ساه واخلئ او پنځه ثانيه وروسته ناروغ

ته تنفس ورکړي. دا تنفس بايد په دقيقه کې له ۱۲ څخه تر ۱۶ پورې ورکړل شي.

C (Circulation)

❖ 3 Circulation د وینې دوران:

✓ د ناروغ نبض باید د غاړ په لوی رگ (Carotid Artery) کې وکتل شي او سترګې باید معاینه شي. که سترګې غټې شوي وي تر تر ژر CPR پیل کړئ ځکه د نبض نشتوالې دا ښايي چې مغز ته وینه ونه رسېږي او د سترګو پراخوالي د دماغي زیان او مړینې نښه ده.

❖ 4: D (Definitive Care) بشپړه پاملرنه:

کله چې طبي مرسته موجوده شي باید د ناروغ د اصلی ناروغې د درملنې لپاره بشپړه پاملرنه پیل شي چې شاید درمل، برقي شاک یا نور طبي اقدامات وشي.

يادونه:

✓ د لويانو لپار ۱۲ څخه تر ۱۶ او ماشومانو ته ۲۰ ځلي تنفس په دقيقه کي وشي.

✓ د نوي ماشومانو لپاره يوازي د رخسار څخه لږه هوا پکي پف شي. ځکه چې د هغوي تنفسي لاره ډيره کوچنې ده که په زور پف شي دا به د هغوي تنفسي سيستم ته زيان ورسوي.

د زړه د مساج طريقه

د زړه د مساج طريقه: په دې طريقه کې زړه د سينې پښتېو او د ستون فقراتو تر منځ له بهره فشار ورکول کېږي.

د زړه د مساج طريقه کې د **Relaxation** او **Compression** دوه مرحلې شاملې دي.

1. فشار (Compression): وینه له زړه څخه د وينې دوران ته ليرل کېږي.

2. آراميدل (Relaxation): زړه ته اجازه ورکول کېږي چې بېرته له وينې ډک شي.

نوت: بايد په هره دقيقه کې ۶۰ څخه تر ۸۰ ځله فشار ورکړل شي او فشار بايد نرم،

منظم او احتياطي توگه ورکړل شي

د زړه د مساج او مصنوعي تنفس د برياليتوب نښې

د زړه د حملې لپاره اړين درمل

1: Adrenalin

2:sodium bi Carboned

3: calcium chloride

Hand washing

Hand washing: د Medical Asepsis طبي طريقو يوه مهم برخه ده ځکه نرسان د

ناروغانو د پاملرنې پر مهال له ډيرو ککړو شيانو سره تماس پيدا کوي.

که خپل لاسونه ونه مينځي نو د هر څه سره چې تماس نيسي ککړوي يې او دا کار د انتاني

ناروغيو د انتقال سبب کېږي.

يادونه: لاسونه بايد له ۳۰ څخه تر يوه دقيقه پورې ښه ومينځل شي. که لاسونه ښکاره ککړ

وي بايد ۲ څخه تر ۳ دقيقو پورې ومينځل شي.

هغه وختونه چې لاسونه مينځل کيږي

1	د دندې له پيل څخه مخکې	5	وروسته د ککړو ويسايلو له تماس څخه
2	مخکې او وروسته د ناروغ له پاملرنې څخه لکه ليدل، فشار، نبض، حرارت، وضيعت ورکول، غذا ورکول ناروغ ته	6	وروسته له تشناب څخه
3	د غذا خوړو مخکې	7	د دندې څخه په تللو کې
4	مخکې له لاس وهلو په غذا يا درملو سره		

Hand Scrub

طریقه شستن دست ها

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سازمان بهداشت
و مراکز آموزش و ارتقای سلامت

روش درست شستن دست ها

در ۱۰ مرحله

دست ها را خیس کرده و بعد
آن ها را صابونی کنید.

کف دست ها را با هم بشویید.

بین انگشتان را در قسمت
پشت بشویید.

بین انگشتان را از روبرو
بشویید.

نوک انگشتان را درهم گره
کرده و به خوبی بشویید.

شست ها را جداگانه و دقیق
بشویید.

خطوط کف دست را با نوک
انگشتان بشویید.

دور میج هر دو دست را بشویید.

دست ها را با دستمال
خشک کنید.

با همان دستمال شیر آب را ببندید و
دستمال را در سطل زباله بیاندازید.

چینه اغوستل

- چینه باید داسې ونيول شي چې له بدن سره په تماس کې نه شي همدارنګه چینه باید دومره اوږده وي چې خوني له سطحې سره تماس ونه کړي او چینه باید خلاصه پربنودله شي تر څو لاسونه پکې دننه شي او اوږې بايد په خلاص حالت کې وساتل شي. او وروسته جراح به خپل څنګ ته د نرس انتظار کوي تر څو هغه ور سره مرسته وکړي. او دا نرس (Circulating Nurse) بايد چينه د اوږو له دننه خو ونيسي او چينه د اوږو په سره راکش کړي او تنې دي وتړي.

د دستکشو په تړاو کولای شئ چې د لاندې شتون په نظر کې ساتئ

1	د دستکشو ټوټه یا کاغذ دې خلاص شئ	7	د دستکشو کت کات برخه په بڼې او چپ کې وسپړئ او د چپنې لستونې پکې واچوئ.
2	دستکش باید داسې ونیول شي چې غټه گوته یې د بدن مخته وی	8	لاسونه تر سینه پورې پورته ونیول شئ
3	په اول کې دې د بڼې لاس په واسطه د چپ لاس دستکش له خلاصې برخې ونیسئ او د چپ لاس گوته دې دننه کړي	9	تنها باید له معقمو سامان آلاتو سره په تماس کې شي مگر که بل څه سره تماس وشي نو باید دستکش تبدیل شي
4	کله چې دستکش ویستل شي له هغو لاسو سره چې دستکش نلری په تماس کې نشي.	10	وروسته د عملي له اجرا باید دستکش له ځنډې څخه ونیول شي او د گوټو په لوري کش شي تر څو لاس له دستکښه خالي شی او دستکش په معین ځای کې کېږدئ
5	د چپ لاس څلور گوټې د بڼې لاس دستکش لاندې سر ته دننه کړئ ترڅو بڼې لاس هم دستکش په لاس کېږي.		
6	وروسته کولای شي له دستکشو څخه د باندې برخه کې تماس ونیسي. ځکه دستکش مو په لاس کېږي چې گوټې یې باید سمې شي		

Isolation تجريد

❖ **Isolation:** د Medical Asepsis له مهمو اصولو څخه يو ده چې د ساري ناروغيو مخنيوي لپاره کارول کېږي.

❖ تجريد څه ته وايي؟ تجريد په دې معنا ده چې يو ناروغ له نورو ناروغانو جلا وساتل شي.

❖ د تجريد موخه: د نورو ناروغانو، د روغتون کارکوونکو، يا کورني غړو ساتل له ساري انتاني ناروغيو څخه د تجريد اساسي موخه ده.

❖ د تجريد ټاکلو لپاره لاندې عوامل اړين او ضروري دي

1: د ناروغۍ شدت

2: د ميگرواورگانيزم د خطرناکتيا ډول (Virulence)

3: د مکروب د خپریدو لاره

د نرس مسئولیت د تجرید شوي ناروغانو په برخه کې The Nurse Responsibility about Isolated Patients

- ❖ نرس مخکې د تجرید شوي ناروغ له مراقبت څخه باید پوه وي چې د انتان ډول څه ده؟
- ❖ څنگه پاملرنه (مراقبت) وکړي او تر کوم حده پورې تجرید وشي.
- ❖ نرس مخکې له دې چې د ناروغ پاملرنه او درملنه شروع کړي. باید خولي، ماسک او چپنه واغوندي.

د تجريد اطاق Isolation Room

- ❖ ۱: هغه ناروغان چې تجريد ته اړتيا لري بايد په داسي خونه کې بستر شي چې تشناب ولري او نور اضافه شيان لکه ميز، چوکی، الماری او داسي نور اضافه شيان بايد له خوني ويستل شي.
- ❖ ۲: د ناروغ د پاملرنې (مراقبت) لپاره اړين وسايل لکه د فشار آله، Stethoscope، ترمامیتر او نور بايد جلا راوړل شي او نورو ناروغانو ته ونه کارول شي.
- ❖ ۳: د خوني په دروازه بايد د تجريد نښه يا (Isolation) نصب وي.
- ❖ ۴: د ناروغ د تجريد خوني ته بايد يو الماري کيښودل شي چې پکې (چپنه، خولې، ماسک او دستکش) شتون ولري.
- ❖ ۵: د تجريد خونه بايد هره ورځ پاکه (Mopping) شي.

Double Bagging

❖ د روغتيايي کارکونکو د منتن کیدو دمخنيوي لپاره هغه مواد چې له تجريد

شوي خوني څخه انتقاليري بايد په پاکه کڅوړه کې واچول شي او بيا په بله

کڅوړه کې واچول شي چې د تجريد نښه پرې لگول شوي وي. تر څو

کارکونکي پوه شي چې دننه ککړ مواد شتون لري. او دا طريقه د

Double Bagging په نوم ياديږي

❖ دا طريقه معمولاً د چپرکتونو، لوبڼو او نورو وسايلو لپاره کارول کېږي.

د تجريد شويو ناروغانو انتقال

Transporting Isolation Patients

تجريد شوي ناروغان بايد پرته له اړتيا نورو څانگو ته انتقال نشي مگر که اړتيا شي لاندې ټکي په پام کې نيول کېږي

1 که ناروغ منتن زخم لري بايد زخم يې معقم پانسماڼ شي.

2 که د تنفسي لارې د انتقال انتانات ولري بايد ماسک وکارول شي.

ناروغ ته بايد پاکه چپنه ور واغوستل شي. او دوه روجايائېوې د بستر په تخته 3 (تسکري) واچول شي. چې يوه يې له ناروغ څخه پيچ شي او بله روجاييې د تسکري د ساتنې لپاره وکارول شي. له X-Ray وروسته چپنه او روجايي لري کړل شي

د تجريد ختمول

Discontinuing Isolation

کله چې ناروغ روغ شي او نور له روغتون څخه وځي بايد لاندې اقدامات وشي. ناروغ بايد حمام وکړي او يوه پاکه چپنه واغوندي او د تجريد د خوني ټول وسایل د اخير حل لپاره پاک شي د بل ناروغ لپاره او دې پاکوالي ته Terminal Cleaning وايي.

• په Terminal Cleaning کې مهم ټکي دا دي.

- ❖ ۱: ټول کارول شوي وسایل او روجائپوي بايد په يوه پلاستيکي کڅوړه کې واچول شي.
- ❖ ۲: د تجريد د خوني دروازه بايد وتړل شي. الماری او د ميز پوښونه خلاص شي تر څو

ضد عفوني مواد هر ځای ته ورسېږي.

د تجريد ختمول Discontinuing Isolation

❖ ۳: د fogging ماشین په خونه کې کېښودل شئ.

❖ ۴: مخکې له دې چې نرس د ماشین بندولو لپاره خونې ته ننوځي باید ماسک ووهي تر څو د

ضد عفوني مواد، دورې او زري تنفس نه کړي.

❖ ۵: دروازه او کرکې باید خلاصې شي تر څو تازه هوا دننه شي.

❖ ۶: د کوتې فرش باید د ضد عفوني موادو سره ومینځل شي.

❖ ۷: د ناروغ بستر باید آماده شي.

❖ ۸: خونه باید ۲۴ ساعت خالی پریښودل شي.

پای!
End!

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library